

RAPPORT NUUG FOUNDATION MAJA ENES PÅ ICANN54

ICANN54 er det 54. møtet i organisasjonen International Corporation for Assigned Names and Numbers. Dette er en organisasjon som ble opprettet for å overdra ansvaret for root server og domene-administrasjon fra den amerikanske regjeringen på 90-tallet. Den amerikanske regjeringen har fremdeles noe ansvar, og skal frasi seg mer av sitt engasjement gjennom IANA-overgangen.

ICANN er en stor verdenomfattende organisasjon. Oppgaver ICANN befatter seg med inkluderer domenenavn, for eksempel å internasjonalisere domenenavnene ved å tilby etter hvert toppdomener med andre skriftspråk enn latinske. Kjernen til ICANN er ansvaret for den globale koordineringen av DNS og IP-adressering (IANA). ICANN administrerer også den globale root serveren, samt de administrerer toppdomenehandel.

Hvert år møtes ICANN-delegasjoner omtrent tre ganger for å diskutere temaer. Fordi ICANN har så mange interessenter («multistakeholder model») er arbeidet til ICANN langsomt og krever en stor grad av konsensus om en eventuell endring skal skje. På ICANN møtes ikke bare en større del av verdens befolkning, men det er også ispedd med interessenter fra rettighetsgrupper, brukerorganisasjoner og bedriftsmarkedet. Det er mye politikk som pågår, og for mange skjer ICANN hovedsakelig på møter som ikke er åpne, men som skjer mellom gangene eller i møterom på hotellene rundt. Mange av de fremmøtte på ICANN er registrarer og domeneleverandører (altså de som selv administrerer et toppdomene, eller de som videreselger tilgang til toppdomener).

Det er også et stort program med åpne møter. Dette inkluderer en «how it works»-serie, som tar for seg for eksempel hvordan DNS, root server og DNSSEC fungerer. Disse møtene er en innføring i hva de forskjellige komponentene er, og hvilken rolle ICANN har i dette. Det blir også holdt store informasjons- og debattmøter som kalles «High interest topics». Disse tar for seg store dagsaktuelle tema; for eksempel en diskusjonsfora for IANA-overgangen og en møte som omhandler problematikk rundt handel av illegale legemidler over nett. En tredje type åpne møter er for mindre grupper interessenter, ett eksempel er hvordan situasjonen for kvinner i teknologi er i verden, eller medlemsmøter i advisory committee (noen lukket, andre, som for eksempel møtene til At-Large Advisory Committee, er åpne).

I sin multistakeholder modell er ICANN er et organ med flere rådgivende organ og tilknyttede organisasjoner. Ett av de rådgivende organ er et løselig sammensatt «ALAC» «At-Large Advisory Committee». ALAC inkluderer interessenter som ikke nødvendigvis er tilknyttet verken regjeringer eller industrien, men ALAC er en tilknytning av internettbrukere. ALAC, i kraft av å være såpass inkluderende, er også stort og derfor delt opp i regionale avdelinger. Den europeiske avdelingen for ALAC heter EURALO.

Spørsmål som er aktuelle i ICANN-verden nå er IANA-overgangen (at ICANN skal overta IANA-funksjonen som tidligere har ligget under den amerikanske regjeringen) og hvordan man skal tilrettelegge for mer informasjon i WHOIS. ICANN har sakte men sikkert åpnet for en mer innholdsrik whois-registrering enn hva som foreligger i dag. Dette er et arbeid som vil være langsiktig da det ikke er noen tydelig klarhet i hvordan man skal implementere et eventuelt krav om dette. En annen diskusjon som tilsynelatende er evig og som det ikke er noen planer å endre status quo på, er at for mange gTLD virker det lite rettferdig at ccTLD (altså landkodedomener) har andre, og friere kontrakter (oftest «exchange of letters» med en felles forståelse heller enn en kontrakt) med ICANN.

Neste ICANN-møte (ICANN46) skal være i Marrakesh i Marokko i mars 2016. Det er stor sannsynlighet for at de fleste av spørsmålene som ble stilt i ICANN45 vil bli stilt der også.

Min deltakelse på ICANN foregikk blant annet ved at jeg deltok på «how does it work» om DNS. Jeg deltok også på en kvinnegruppe som kaller seg «DNS Women» (<http://www.dnswomen.org/>), og som ønsker å øke kvinners muligheter for arbeid innenfor Internet governance rundt om i verden. Jeg hadde møte med ansatte i administrasjonen til Internet Society i Europa, og jeg hadde privat møte med representanter fra NorID. Jeg intervjuet disse i forbindelse med Norges .no-administrering

Norge og .no skiller seg ut hovedsakelig på ett punkt. Mens de fleste andre domener (både landkodedomener og generiske domener) kun krever registrering for salg, krever NorID og .no også en unik identifikator som for eksempel organisasjonsnummer eller personnummer. Jeg blir fortalt at dette er en anomalitet, men at det kan se ut som om flere toppnivådomener ønsker en endring mot en slik funksjon. NorID har, på samme måte som flere av de andre landkodedomenene, kun en felles forståelse med ICANN om hvordan administrasjonen av det spesifikke domene skal være. Mens ICANN har mer eller mindre full kontroll på de generiske toppdomenene, er landkodedomenene tettere knyttet opp til hvert enkelt lands lover og organisering. Dette viser seg blant annet ved at forskjellige land har svært forskjellige måter å administrere dine landkodedomener. Noen gjør det via private aktører, og noen gjør det via statlige styresmakter. I Norge er det et privat selskap, eid av en offentlig organisasjon som er administreringen. Dette er noe uvanlig, da det er sjeldent privateide selskap klarer å beholde sin effektivitet i møte med offentlige byråkrati. NorID er eid av Uninett, som ligger under Kunnskapsdepartementet, mens tilsynet av NorID ligger under NKOM, som ligger under Samferdelsdepartementet.

Min opplevelse av ICANN er at dette er et veldig stort maskineri som krever mye tålmodighet og hardt arbeid for å sette i gang. Fordi det er så mange tungvinne mekanismer man må gjennom, virker det som om hovedparten av deltakerne på ICANN ikke er der for ICANN sitt offisielle program. Stadig vekk hører man om «hemmelige møter», og det er åpenbart at mesteparten av arbeidet som blir gjort på ICANN er ferdig lenge før ICANN setter i gang, og det som blir gjort på de åpne møtene under ICANN er å informere om hvilke ting som er blitt avklart.

Dette var mitt første ICANN-møte, og det kan være flere andre diskusjoner jeg ikke fikk med meg fordi jeg ble blendet av de store og nære. Det mest interessante og også det viktigste er likevel menneskene man møter i løpet av ICANN. Både de folkene man tenker man en gang kan samarbeide med, men også de menneskene som har et helt anderledes syn på hvordan verden og også Internett burde fungere. På de mange sosiale møteplassene ble det fort interessante meningsutvekslinger og erfaringsdeling.

For å få noe ut av ICANN, som tross alt er en veldig politisk møteplass, bør man nok ha en agenda. Ettersom min agenda var å lære ting, ble det mye variert og lite fokusert i forbindelse med mine møter og min aktivitet. Jeg oppnådde absolutt mitt mål, og jeg føler jeg lærte tilfredsstillende om hvordan ICANN er bygd opp og fungerer. Neste gang skal jeg ha et klarere mål om hva jeg vil oppnå, og jeg skal ha kontaktet de jeg tror jeg ønsker å møte i god tid før konferansen starter.